

korongon formált kerámiatöredék került elő, az egyikén bekarcolt csigavonal(?) díszítés.

HORNOK PÉTER

218. Kőszeg, Kőszegfalvi-rétek-dűlő I.

(Vas megye) U, R, Ró

2008. október 1–17. között próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen, mely a 87. sz. főút és a Gyöngyös-patak által közrefogott területen, a tervezett árvízcsúcs-csökkentő tározó építési helyszínén található. A próbafeltárást során 5 szonda lehumuszolásával 4313 m² nagyságú területet kutattunk.

Az ásatást a lelőhely D-i részén kijelölt 3. sz. szonda lehumuszolásával kezdtük. Ezen a lelőhelyen korábban Farkas Csilla 2001. november 20–28. között egy optikai kábel fektetése kapcsán tárt fel több DVK valamint római kori objektumot, így a mostani próbaásatás elsődleges feladata a lelőhely Ny-i kiterjedésének lehatárolása volt. A 3. sz. szondában 17 gödröt, 12 cölöplyukat és 5 árok részletét tártuk fel. Az objektumokból előkerült leletanyag alapján újkőkori (DVK), kora rézkori (Lengyel III.) és római kori településjelenségeket tudtunk elkülöníteni.

A lelőhely ÉNy-i részén kijelölt 1. és 2. sz. szondákban nem észleltünk régészeti objektumokat, ez valószínűleg a terület alacsonyabb fekvésével magyarázható. A lelőhely pontosabb lehatárolása érdekében két további szondát jelöltünk ki a tervezett tározó határain belül. A 10. sz. szondát a beruházás legészakibb területére jelöltük ki, amelyben szintén nem kerültek elő régészeti jelenségek. A 9. sz. szondát a 2. és 3. között húztuk, amelyben egy recens beásáson kívül egyéb jelenséget nem figyeltünk meg.

A lelőhely pontosabb megismerésének érdekében a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat hivatalos fémkereső szakembere, Sándor Lajos október 10-én egy kisebb kutatást végzett, amely során 4 db 4. századi pénzérme („kisbronz”) és egy bronz állatplasztika került elő. Ezek a leletek egy késő római településre utalnak, amely a tározó és a 87. sz. út közötti dombháton helyezkedik el, ezért indokolt ezen terület fokozott régészeti védelme.

Munkatárs: Halász Ferenc régésztechnikus.

BASTICZ ZOLTÁN

219. Lajoskomárom határa

(Fejér megye) Ró

2008. májusban terepbejárást végeztem a település fejlesztésre kijelölt területein.

Kölcsey utca: A leendő Kölcsey utca két oldalán (a halastó és a falu irányában egyaránt) római kori cserépanyagot gyűjtöttem. A leletanyagban dominál a bennszülött kerámia. Az edények legnagyobb részét enyhén kihajló és egyenesre levágott peremű fazekak teszik ki. A fazékperemen több esetben körbefutó hullámvonaldíszítés figyelhető meg. A közepes intenzitású lelőhely kiterjedését D-i és É-i irányban nem lehetett meghatá-

rozni. A leletanyag szóródása alapján kétségtelen, hogy a telepnyom mind a D-i, mind pedig az É-i irányba tovább terjed. Leletanyag Ny felé a halastó partjáig jelentkezett.

Mezőkomáromi út mellett: A Mezőkomárom felé vezető úttól közvetlenül É-ra lévő területen közepes intenzitással római kori edénytöredékek jelentkeztek. A térszín itt a Kutas-ér irányába erősen lejt. A leletanyag nagyobb része a völgyhöz közelebb került elő. Egészen a vízmederig nem tudtam átvizsgálni a területet, mivel a völgyoldal nincs művelve. A telepnyom D-i irányban egészen a műútig kiterjed. Feltehetően az út D-i oldalára is átnyúlik, a túloldalon lévő erdős-bokros terület azonban nem volt vizsgálható.

Móricz Zsigmond utcától nyugatra: Nagyobb, viszonylag sík, egyenletes területen intenzív római kori leletanyag jelentkezett. Az előkerült leletekre jellemzőek az apró kavicsal és összetört kagylóhéjjal soványított – többnyire szürke színűre égetett – kerámiatöredékek, valamint a durvább kidolgozású, kézzel formált darabok (ún. bennszülött kerámia). Az edénytöredékek mellett kisebb téglatöredékek és vassalakdarabok is előkerültek. A lelőhely kiterjedését viszonylag jól meg lehetett határozni: Ny-i szélét az itt lévő halastó szélé alkotta, míg déli határát egy kisebb – a Kutas-érbe torkolló – patak völgy képezte. A kerámiatöredékek legnagyobb számban a halastó partja mentén, illetve a lelőhely déli részén, a patak völgyhöz közel kerültek elő. Elképzelhető, hogy a lelőhely egy része a halastó területére esik.

TAKÁCS KÁROLY

220. Lánycsók, M6 116. lelőhely

(Baranya megye) U, B, Ró, Á

2008 májusában került elő a lelőhely az M6 autópálya földmunkáinak szakfelügyelete során. A július 28. és november 7. között végzett megelőző ásatással 22 049 m²-t kutattunk át.

A lelőhely egy megközelítőleg K–Ny-i irányú, É felé erősen lejtő domboldal ÉK-i részén helyezkedik el, É-ről egy patak határolja. A patak közvetlen közelében elhelyezkedő objektumokat azonban a magas talajvízszint miatt nem tártuk fel. Itt mindössze 30–40 cm vastag termőtalaj fedte a területet, a dombtető felé haladva azonban jelentősen megvastagodott a humuszréteg (helyenként elérte a 150–200 cm-t).

Összesen 433 régészeti jelenség került elő. Az egyes korszakok hagyatéka jól elkülönül a területen: az Árpád-kori sütőkemencék a patak É-i partjától a dombtetőig, a neolitik házak és temetkezések, illetve a néhány római kori leletanyagot tartalmazó gödör a lelőhely K-i részén, míg a bronzkor időszakába sorolható hulladékgyödrök nagyrészt a dombtetőn helyezkedtek el.

A nagyméretű gödörházak jelentős mennyiségű kerámia- és állatcsontanyaggal és zsugorított csontvázak temetkezései jelentették a *neolitikum* emlékeit. A kerámiaanyag nagy részét a durva, kézzel formált, nagyméretű tárolóedények töredékei tették ki a jellegze-

tes „Schlickwurf“-díszítéssel. Az egyik ház leletei között egy idol töredéke került elő.

Telepjelenségek – hulladékgyödrök, tárolóvermek – sorolhatók a *bronzkorba*, bontásuk során mészbetétes edények töredékei kerültek elő.

Valószínűleg a *római kori* lelőhely Ny-i része esett a kutatási területbe, néhány gödröt tártunk csak fel, ezek főleg házikerámiát, illetve néhány terra sigillata töredéket tartalmaztak. Szórványként került elő a területről egy kiegészíthető lezoux-i terra sigillata edény.

Az *Árpád-kori* leletanyagban feltűnően magas a külső kemencék aránya, lakóépületekből viszont mindössze egyetlen félig földbe mélyített, cölöpszerkezetes épületet tártunk fel. A kemencék a víz közelségét kihasználva a patak partjától húzódtak a dombtető felé. Előterükben általában nem találtunk leletanyagot, a platni alatti részt azonban gyakran rakták ki kerámiatöredékekkel (12–13. századi cserépbográcsok, fenékbélyeg, palacok töredékei). Több esetben megújított sütőfelületet tártunk fel, ami pontosabb datálásra ad lehetőséget. A kora középkori település részeként előkerült néhány kerítő- ill. vízelvezető árok is.

A területet Ny–K-i irányban átszelte 3 újkori árok és egy szemetesgödör, melyek 18–19. századi, mázas és festett kerámiatöredékeket tartalmaztak.

A főpálya K-i oldalán húzódó, 1897. sz. vízelvezető árok földmunkái során további 3 objektum került elő, melyeket szakfelügyelet keretében dokumentáltunk. A jelenségek egymáshoz viszonylag közel helyezkedtek el, két objektum nem tartalmazott leletanyagot, egy méhkas alakú tárolóveremből azonban nagy mennyiségű *Árpád-kori* kerámia, valamint paticsdarabok kerültek elő.

VAJDA-KISS OLGA

221. Lápafő, Temető

(Tolna megye) Kö

2005-ben már bejártam a temető területét, ahol egy 18. századi adat szerint a falu középkori temploma állt. Ekkor nem találtam az épület nyomait, de a temető körüli szántókon középkori cserepeket gyűjtöttem.²⁶ A ravatalozótól É-ra – ahol állítólag többször kerültek elő kövek – füves területen 2008. március 17-én vakondtúrásokban apró téglamorzsalékot, egy friss sír szélén pedig tégl- és kőtöredékeket, valamint néhány embercsontdarabot figyeltem meg.

K. NÉMETH ANDRÁS

222. Levél határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, Rő

2008. októberben helyszíni szemlét tartottam a település fejlesztésre kijelölt területein.

Cseresznyés utca: A belterület D-i szélén, a Cseresznyés utca házsorával szembeni, még beépítetlen, szántott parcellán római kerámiatöredékek (zömében szürke házikerámia), valamint apró téglatöredékek jelentkeztek a felszínen. A lelőhely egy enyhe kiemelkedés, mely mind a Cseresznyés utca, mind pedig a Szövetkezet utca irányába folytatódik. A lelőhely minden bizonnyal kiterjed az említett utcák már beépített részére is.

Két-víz-köz: A Lajta közelében, a medertől D-re, a sík szántóföldön szórványosan atipikus őskori kerámiatöredékeket találtam. A munkát nehezítette, hogy a vékony humuszréteg alatti Lajta-kavicsok a felszínen is megjelentek, helyenként szinte teljesen elborították azt. A lelőhely kiterjedését a vázolt körülmények miatt nem lehetett pontosan meghatározni.

TAKÁCS KÁROLY

223. Leányfalu, Móricz Zsigmond út 163/c

(MRT 7. k. 11/2 lh.)

(Pest megye) Rő

A késő római őrtorony melletti ház udvarán úszómedence építése közben egy késő római kőládásírt bolygattak meg a munkások. A sír kb. 2,5 m mélységben került elő, felette folyami kavicsból álló vastag üledékes réteg volt. A Ny–K tájolású férfiváz nyújtott helyzetben feküdt. Koponyáját, bal felső karját a bordákkal együtt s a medencéjét már kiszedte a gép. Melléklet nem került elő. A kőláda lapos kövekből épült, felirat nem látszott rajta. Kiemelni nem lehetett. Többször végeztünk szakfelügyeletet a ház kerítésének s egyéb melléképületeknek az átépítésénél, ám más leletanyag nem került elő.

OTTOMÁNYI KATALIN

224. Lébény, Göbeháza

(Győr-Moson-Sopron megye) R, Á

2008. július 22. és szeptember 29. között a lébényi Ipari Parkban végeztünk megelőző feltárást (Hrsz.: 2002). A terület egy ÉNy–DK-i irányban elnyújtott lapos dombhát DNy-i lejtőjén található. A beruházással érintett 11 000 m²-es terület közvetlenül kapcsolódik a 2006-ban feltárt Horseboxes telekhez, valamint a 2007-ben feltárt Renault telekhez és a kettő között húzódó 2001 hrsz. szintén megelőző feltárással kutatott bekötőúthoz. A jelen ásatáson valamint az említett feltárásokon megfigyelt régészeti jelenségek jellege és kora egymással többé-kevésbé megegyezik.

A telken feltárt 456 régészeti objektum nagyobb része az eddig megismert *Árpád-kori* falurészhez tartozik. Korukat az előkerült nagy mennyiségű kerámiaanyag alapján a 12–13. századra tehetjük. A korszakból egy lakóházat tártunk fel, amely méretében, szerkezetében, és tájolásában a Horseboxes-telken előkerült házakhoz hasonlít: téglalap alaprajzú veremház, két ágasfával, DNy-i sarokban agyagtapasztásos kemencével.

26 In: Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2005. Budapest, 2006. 266.